

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALT
Bitlis Milletvekili

Türkiye'de bakım hizmetlerinin önemli bölümü hâlen aile bireyleri, özellikle de kadınlar tarafından ücretsiz olarak yerine getirilmektedir. Ağır engellilik durumunda bakım yükü çoğunlukla eşlerin veya kadın aile bireylerinin omuzlarına bırakılmakta; bu kişiler çalışma yaşamından çekilmek, sosyal güvencelerini kaybetmek ve yoksulluk riskiyle karşı karşıya kalmaktadır.

21 Temmuz 2026 tarihinde Bianet'te yayımlanan bir haberde, 11 Eylül 2023 tarihinde meydana gelen iş kazası sonrasında ağır engelli hale gelen Taner Göze'nin bakımının tamamen eşi Ebru Göze tarafından üstlenildiği anlatılmaktadır. Haberde, Ebru Göze'nin uzun süre kesintisiz bakım hizmeti verdiği, çalışma yaşamından uzaklaştığı, ekonomik kayıplar yaşadığı ve psikososyal olarak ciddi güçlüklerle karşı karşıya kaldığı belirtilmektedir. Aynı haberde ailenin tedavi giderlerini karşılayabilmek amacıyla araçlarını satmak zorunda kaldıkları da ifade edilmektedir.

Bu örnek, Türkiye'de ücretsiz bakım emeğinin görünmezliğini ve sosyal politika sisteminin bakım verenleri yeterince desteklemediğini göstermektedir. Bakım hizmetlerinin yalnızca ailelerin sorumluluğuna bırakılması sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bakım verenlerin sosyal güvence, gelir desteği, psikolojik destek ve emeklilik haklarına ilişkin kapsamlı düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda;

1. İş kazası sonucu ağır engelli hale gelen bireylerin ve ailelerinin bakım, rehabilitasyon ve sosyal destek ihtiyaçlarına yönelik Bakanlığınız tarafından yürütülen özel bir destek programı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kapsamı ve yararlanıcı sayısı nedir?
2. 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Evde Bakım Yardımı'ndan yararlanan kişi sayısı kaçtır? Aynı yıllarda yapılan Evde Bakım Yardımı başvurularından kaç tanesi reddedilmiştir? Ret gerekçeleri nelerdir?

3. Ağır engelli bireylerin bakımını üstlenen ve bu nedenle çalışma hayatından uzaklaşmak zorunda kalan eşlerin ve ebeveynlerin sosyal güvenlik haklarının korunmasına yönelik Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yürütülmekte midir? Bakım veren aile bireylerinin sosyal güvence ve emeklilik haklarının güçlendirilmesine yönelik yasal bir hazırlık bulunmakta mıdır?
4. İş kazası veya benzeri nedenlerle ağır engelli hale gelen bireylerin bakımını üstlenen aile bireylerine yönelik psikososyal destek, danışmanlık ve düzenli sosyal hizmet takibi sağlanmakta mıdır? Bu kapsamda 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kaç aileye hizmet sunulmuştur?
5. Evde Bakım Yardımı'nın belirlenmesinde kullanılan gelir kriterinin, ağır engelli bireylerin ve ailelerinin gerçek ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
6. Evde bakım hizmetlerinin yalnızca nakdi destek modeliyle sınırlı kalmaması, profesyonel bakım hizmetleri, gündüzlü bakım merkezleri ve aile destek hizmetleriyle güçlendirilmesine yönelik Bakanlığınızın bir planlaması bulunmakta mıdır?
7. Ücretsiz bakım emeğinin ekonomik ve toplumsal değerine ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir araştırma veya etki analizi yapılmış mıdır? Bakım emeğinin büyük ölçüde kadınlar tarafından üstlenilmesine ilişkin toplumsal cinsiyet temelli değerlendirmeler yürütülmekte midir?
8. İş kazası nedeniyle ağır engelli hale gelen bireylerin ailelerinin yaşadığı gelir kaybı, bakım yükü ve sosyal mağduriyetleri gidermek amacıyla özel sosyal yardım veya destek modelleri geliştirilmekte midir?
9. 11 Eylül 2023 tarihinde Kocaeli Dilovası'nda meydana gelen iş kazası sonucu %69,9 oranında sürekli maluliyet yaşayan Taner Göze ve ailesine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından bugüne kadar hangi sosyal hizmet, ekonomik destek, bakım desteği, rehabilitasyon ve psikososyal destek hizmetleri sunulmuştur? Sunulan desteklerin türü, kapsamı ve başlangıç tarihleri nedir?
10. Taner Göze'nin eşi Ebru Göze'nin kaza sonrasında yoğun bakım emeğini üstlenmek zorunda kalması ve bu nedenle çalışma yaşamından uzaklaşması nedeniyle yaşadığı ekonomik ve sosyal kayıpların giderilmesine yönelik Bakanlığınız tarafından herhangi bir sosyal inceleme, özel destek programı veya sosyal güvence desteği uygulanmış mıdır? İş kazası sonucu ağır engelli hale gelen bireylerin bakımını üstlenen aile bireyleri için kalıcı bir sosyal güvence mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?